

ТЕМАТИЧНИЙ НАПРЯМОК 4
“Міжнародна практика та стандарти функціонування страхових ринків”

Баландюк Р. Р., ст. гр. ФСТМ-11
Квасовський О. Р., к.е.н., доцент

ДОСВІД ЗДІЙСНЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ У РИНКОВОРОЗВИНУТИХ КРАЇНАХ

Страховий сектор набуває все більшого значення в період післякризової реабілітації економіки. У цьому контексті критичне вивчення закордонної практики інвестиційної діяльності страхових компаній є актуальним не лише з позиції забезпечення розвитку страхового бізнесу, а й з точки зору поліпшення фінансування економіки країни.

Зарубіжний досвід функціонування національних страхових ринків свідчить про важливу роль страховиків як інституційних інвесторів, що забезпечують надходження потужних інвестиційних ресурсів у реальний сектор економіки. У ринковорозвинутих країнах правила розміщення страхових резервів розробляють так, аби забезпечити ефективне інвестування коштів у національну економічну систему, підтримати достатній рівень платоспроможності страхових компаній та сприяти розвитку страхового бізнесу. Розвинений страховий ринок дає змогу акумулювати значні кошти від продажу страхового продукту, адже на сьогоднішній день на Заході страхується понад 90% всіх ризиків. Страхові компанії розвинених зарубіжних країн мають значний досвід у проведенні не лише страхових, а й інвестиційних операцій. У зв'язку з цим доцільно ґрунтовно вивчати практику інвестиційної діяльності зарубіжних страховиків на предмет її імплементації в Україні.

Інвестування фінансових ресурсів страховика приносить значний прибуток у вигляді доходу від інвестицій, одночасно збільшуючи страховий та власний капітал страхової компанії. Як результат, страхові фірми перетворюються в потужних інституційних інвесторів на фінансовому ринку та в економічній системі загалом. У країнах з ринковою економікою напрямки та правила розміщення коштів страхових резервів є об'єктом державного нагляду та контролю, а правила інвестиційної діяльності страхових організацій у згаданих країнах встановлюються з метою забезпечення надійного функціонування страхового ринку та підпорядковуються діючим вимогам інвестування коштів у національну економіку.

У країнах Заходу страховики є одними з найбільших інституційних інвесторів, які управляють власними активами в довгостроковій перспективі. Довгостроковий характер інвестиційної діяльності страховиків та особливості

структури інвестиційного портфеля, головним чином, обумовлені розвитком послуг зі страхування життя. Так, на інвестиційні холдинги в галузі страхування життя припадає понад 80% довгострокових інвестицій. Цьому сприяють розроблені чіткі правила та норми розміщення тимчасово вільних коштів, встановлені принципи інвестування страхових резервів, а саме: відповідність валюти, диверсифікація, локалізація тощо.

У країнах Європейського Союзу, Великобританії та США відповідальність за регулювання страхового ринку поділена між центральною, місцевою та регіональною владою, хоча у кожній країні є свої особливості державного контролю [1].

У США існують незалежні системи регулювання страхового ринку в кожному окремому штаті, а також загальний державний нагляд і контроль, що здійснюються на федеральному рівні [1]. У країнах Європейського Союзу регулювання інвестиційної діяльності страхових компаній здійснюється на двох рівнях: директивами ЄС та національними нормативно-правовими актами.

У США розповсюджена практика надання страховиками інвестиційних кредитів строком на 15-20 років промисловим корпораціям. При цьому страхові компанії та комерційні банки надають кредити спільно: банки фінансують проект протягом перших п'яти років, а страховики – у наступні 10-15 років. При видачі особливо великих кредитів з метою зниження ризиків страхові компанії створюють консорціуми між собою або спільно з комерційними банками [2, с. 433].

Американські страхові компанії з метою забезпечення галузевої диверсифікації інвестиційного портфеля основні потоки капіталу направляють в такі пріоритетні галузі економіки: хімічну, нафтову, нафтопереробну, електронну, машинобудівну. Особливим напрямком їхньої інвестиційної діяльності є цінні папери транснаціональних корпорацій. При цьому страхові компанії беруть участь в управлінні корпораціями, що забезпечується володінням часткою статутного капіталу у розмірі понад 30% портфеля акцій [3].

Основними напрямками інвестицій компаній зі страхування життя у Великобританії є купівля цінних паперів, таких як державні облігації, облігації акціонерних товариств, акції, депозитні сертифікати, казначейські та комерційні векселі. Пріоритетною сферою вкладення капіталу страхових організацій виступають цінні папери з фіксованим доходом, з яких більшу частину складають облігації.

Отже, інвестиційна діяльність страхових компаній у розвинутих зарубіжних країнах свідчить, що у цих державах вироблено чіткі та прозорі правила і норми для страхових організацій у сфері розміщення тимчасово вільних коштів, внаслідок чого інвестиційна діяльність страховиків

перетворилась на основне джерело капіталовкладень, необхідних для відновлення та зростання національної економіки.

Література

1. Огорокова О.А. Зарубіжний досвід інвестиційної діяльності страхових компаній [Електронний ресурс] / О.А. Огорокова // Вестник Адыгейского государственного университета. Серия 5: Экономика. – 2012. – № 1. – Режим доступу: <http://cyberleninka.ru/article/n/zarubezhnyy-opyt-investitsionnoy-deyatelnostistrahovyh-kompaniy>.

2. Нікуліна Н.Н. Інвестиційна політика в страхових організаціях. Теорія і практика: навч. посіб. для студентів вузів / Н.Н. Нікуліна, С.В. Березіна. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2013. – 511 с.

3. Звіт по страховому ринку Європейського союзу. Insurance Europe Key facts [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.insuranceeurope.eu/uploads/Modules/Publications/final-keyfacts-2013.pdf>.

Беркита С. Л., ст. гр. ФСТЗМ-11
Кнейслер О. В., д.е.н., професор

ОСОБЛИВОСТІ СТРАХУВАННЯ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ВЛАСНИКІВ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ

Страхування цивільної відповідальності власників автотранспортних засобів є ефективним і надійним методом страхового захисту потерпілих осіб-учасників дорожньо-транспортних пригод, що підтверджується багаторічною практикою його проведення в розвинених європейських країнах.

Страхування цивільної відповідальності власників автотранспортних засобів – це вид цивільно-правових відносин щодо захисту майнових інтересів громадян та юридичних осіб у разі настання певних подій на автотранспорті (страхових випадків), передбачених договором страхування або чинним страховим законодавством, за рахунок грошових нагромаджень, що формуються шляхом сплати громадянами та юридичними особами страхових платежів (страхових внесків, страхових премій) та поповнюються у формі доходів від інвестування тимчасово вільних коштів. Відповідно рух грошових потоків між суб'єктами страхових правовідносин відбувається під впливом обов'язкових норм, законів, встановлених державою. Такі цивільно-правові договірні відносини передбачають обов'язок страховика здійснити страхові виплати у разі настання страхових випадків згідно з договором страхування, а відтак гарантують захист майнових інтересів громадян та підприємств [1].

Страхування цивільної відповідальності як вид фінансових відносин є системою економічних (перерозподільних) відносин, що охоплює:

– формування спеціального грошового фонду за рахунок внесків фізичних та юридичних осіб;